

do Uchwały Nr 10 Senatu Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku z dnia 12 czerwca 2026 r. w sprawie określenia programu studiów dla kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym we Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku, począwszy od cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2026/2027 i latach następnych

Program studiów
kierunek: Finanse i rachunkowość
studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym
(stacjonarne i niestacjonarne)
od roku akademickiego 2026/2027

.....
pieczętka

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O KIERUNKU STUDIÓW
FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ
studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym**

1	Ogólne informacje o kierunku	Profil kształcenia: praktyczny
		Poziom kształcenia: pierwszego stopnia
		Forma kształcenia: stacjonarne/niestacjonarne
2	Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia	Rekrutacja na studia w WANS w Białymstoku następuje zgodnie z postanowieniami aktualnej na dany rok akademicki uchwały Senatu Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku w sprawie warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na pierwszy rok studiów we Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku, dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni. Zgodnie z postanowieniami uchwały przyjęcie kandydatów na studia następuje na podstawie postępowania rekrutacyjnego, które jest prowadzone na poszczególne kierunki, stopnie i formy studiów. Kandydat na studia pierwszego stopnia na kierunku Finanse i rachunkowość musi spełnić warunki rekrutacyjne określone w uchwale Senatu Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku, w tym powinien legitymować się świadectwem dojrzałości. Powinien on także wykazywać takie predyspozycje jak komunikatywność i rzetelność oraz zainteresowanie problematyką współczesnych społeczeństw.
3	Uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu	Kierunek studiów istniejący Ideą powołania do życia w 1993 roku Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku (obecnie Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku) było stworzenie nowoczesnej Uczelni, która daje możliwość kształcenia – głównie na

	kierunkach studiów z obszaru nauk społecznych (w tym pierwotnie na kierunku <i>Finanse i bankowość</i> na zawodową aktywność niezamożnej młodzieży i dorosłym z Białegostoku oraz położonych w regionie miejscowości, którzy często ze względu na sytuację rodzinną, osobistą czy materialną nie mogli wyjechać na studia do większych ośrodków. Ponad 30 lat funkcjonowania Uczelni i prowadzenie w tym czasie kierunku studiów <i>Finanse i rachunkowość</i> (początkowo jako <i>Finanse i bankowość</i>) potwierdziło, że kształcenie na tym kierunku studiów spełnia oczekiwania zarówno mieszkańców regionu oraz aktualnej sytuacji na rynku pracy. Zdecydowana większość absolwentów i studentów Uczelni, to osoby pochodzące bądź związane z regionem. Absolwenci studiów pierwszego stopnia, w porównaniu do absolwentów innych białostockich uczelni wyższych, stosunkowo szybko podejmują zatrudnienie na korzystnych warunkach (według danych Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych oraz ankiet absolwentów). Uzasadnienie zmian w programie studiów Aktualna modernizacja programu studiów na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wynika przede wszystkim ze zmian dotyczących struktury podziału liczby godzin pomiędzy poszczególnymi rodzajami zajęć dydaktycznych, tj. wykładami oraz innymi formami zajęć (ćwiczenia; konwersatoria, laboratoria/projekty), co uwzględnia wnioski nauczycieli akademickich oraz studentów. Charakterystyka koncepcji, celów kształcenia i treści programowych Kształcenie na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym, stacjonarnych i niestacjonarnych – zostało ściśle podporządkowane wytycznym kształcenia określonym w Polskiej Ramie Kwalifikacji. Podstawową dziedziną kształcenia realizowanego na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym są nauki społeczne. Z uwagi na kierunek studiów są to przede wszystkim nauki należące do dyscypliny ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Obszarem wiedzy szczególnie pogłębionym są nauki z obszaru dyscypliny ekonomia i finanse. Jego istotnym uzupełnieniem jest wiedza z zakresu: nauk o zarządzaniu i jakości prawa, psychologii czy technologii informacyjnych, która jest niezbędna w aktualnych warunkach działania podmiotów wykonujących zadania z zakresu szeroko rozumianych finansów i rachunkowości. Uzyskanie przez absolwenta kwalifikacji pełnej na poziomie szóstym Polskiej Ramy Kwalifikacji jest także uzależnione od zdobycia kompetencji w innych dziedzinach, takich jak umiejętności językowe na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym w zakresie wyżej wymienionych dyscyplin. Ponadto, przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej będzie
--	---

	wymagało posiadania podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu metodologii badań społecznych. Wskazane obszary kształcenia, niezbędne dla uzyskania kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji, uwzględnione są adekwatnie do zakładanych w programie studiów efektów uczenia się. Podstawowym, a zarazem ogólnym celem kształcenia na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> jest przygotowanie wykwalifikowanych pracowników wyposażonych w wiedzę, umiejętności zawodowe oraz kompetencje społeczne niezbędne do pracy na pomocniczych i samodzielnych stanowiskach niższego i średniego szczebla w działach finansowo-księgowych przedsiębiorstw różnych branż, jednostkach administracji państwowej i samorządowej, instytucjach finansowych (m. in. w bankach, zakładach ubezpieczeń, firmach inwestycyjnych), firmach konsultingowych i audytorskich, w biurach rachunkowych, w organizacjach non profit, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Absolwent kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym posiada wiedzę niezbędną do wykonywania różnorodnych zadań zawodowych. Wie, jak funkcjonują organizacje gospodarcze, instytucje finansowe, banki i inne organizacje, zna i rozumie ich otoczenie oraz uwarunkowania ekonomiczne, organizacyjne, prawne, etyczne czy kulturowe. Efektem kształcenia jest nie tylko zdobycie przez absolwenta wiedzy na odpowiednim poziomie, ale przede wszystkim umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania czynności związanych z charakterem pracy. Nabyte umiejętności pozwolą absolwentowi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do samodzielnego formułowania, analizowania, interpretowania oraz rozwiązywania problemów z zakresu finansów i rachunkowości oraz dokonywania analizy podstawowych zjawisk gospodarczych w kontekście krajowym, jak i międzynarodowym. Pozwalają one także na właściwe komunikowanie się w środowisku zawodowym, w tym z użyciem specjalistycznej terminologii, w różnych sytuacjach, i z użyciem różnych metod i narzędzi, w tym informatycznych. Umiejętność porozumiewania się w jednym z nowożytnych języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, pozwala absolwentowi na poruszanie się w międzynarodowych relacjach zawodowych. Program studiów, w tym zakładane efekty uczenia się, mają wykształcić u absolwenta takie cechy, jak: samodzielne formułowanie opinii i wniosków, w szczególności na temat kluczowych zagadnień z zakresu finansów i rachunkowości oraz nauk pokrewnych, identyfikowania i rozwiązywania problemów merytorycznych. Nie mniej ważnymi i pożądanymi umiejętnościami, są: właściwa organizacja pracy, planowanie i praca zespołowa. W zmieniających się warunkach funkcjonowania instytucji finansowych i niefinansowych, a głównie w dobie rewolucji cyfrowej i
--	---

	postępu technologicznego, absolwent powinien także nabyć umiejętność adaptacji do pojawiających się nowych wyzwań i działania w nowych okolicznościach i sytuacjach, w tym związanych z wdrażaniem zmian lub w pracy pod wpływem stresu. Uzyskane kwalifikacje obejmują także kompetencje społeczne, które są równie istotne zarówno w kontekście oczekiwań pracodawców, jak i dążenia absolwentów do samorealizacji. Przede wszystkim absolwent ma świadomość i jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ma potrzebę kontynuowania procesu kształcenia w drodze samokształcenia bądź kontynuowania studiów na poziomie drugiego stopnia. Ukształtowana w toku studiów postawa absolwenta, pozwala mu na podejmowanie działań o charakterze społecznym, w tym na rzecz interesu publicznego. Potrafi on także myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, wykazywać się samodzielnością w podejmowaniu decyzji zawodowych. Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej i wymaga tego od innych, dbając o dorobek i tradycje zawodu, w tym przez współudział w rozwoju organizacji i stowarzyszeń branżowych. Posiadane przez absolwenta kwalifikacje o charakterze ogólnym i szczegółowym ułożone są w trzech powiązanych ze sobą obszarach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się dla kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> są spójne z koncepcją i celami kształcenia oraz z Polską Ramą Kwalifikacji. Wszystkie efekty uczenia się przewidziane dla kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> są możliwe do osiągnięcia, sformułowane w sposób zrozumiały i dający możliwość ich weryfikacji. Są także zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniem w zakresie nauk ekonomii finansów, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz rynku pracy właściwych dla kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>. Zgodnie z dokumentacją Uczelni zajęcia realizowane są w następujących formach: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminarium oraz praktyka. Wykłady stanowią formę zajęć definiowaną jako zajęcia służące do przekazania wiedzy teoretycznej. Pozostałe formy zajęć traktowane są jako formy służące nabyciu umiejętności praktycznych i/lub pogłębieniu wiedzy. Z uwagi na przyjęty w koncepcji kształcenia kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> praktyczny profil kształcenia przyjęto, że wszystkie zajęcia, poza wykładami, służą nabyciu umiejętności praktycznych. Dotyczy to zarówno zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego, jak i zajęć realizowanych w ramach pracy własnej studenta, w szczególności związanej z wykonywaniem przez studenta wszelkich zadań/ prac domowych/ projektów itp., które służą temu celowi. Prace te będą podlegały sprawdzeniu przez prowadzącego zajęcia i ocenie stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Treści programowe:
--	--

	W proponowanym programie studiów przyjęto, że proces kształcenia studentów będzie realizowany w następujących grupach zajęć: • grupie zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego; • grupie zajęć podstawowych; • grupie zajęć kierunkowych; • grupie zajęć do wyboru ograniczonego; • grupie zajęć do wyboru swobodnego; • grupie zajęć o charakterze praktycznym. Grupy zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego, zajęć podstawowych oraz zajęć kierunkowych mają charakter obowiązkowy dla wszystkich studentów, bez względu na wybraną ścieżkę zajęć do wyboru. W ramach grupy zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, podstawowych oraz kierunkowych student nabędzie wszechstronną, interdyscyplinarną wiedzę z zakresu: ekonomii i finansów, nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk pokrewnych, w tym prawa, psychologii. Nabędzie on także umiejętności rozpoznawania, diagnozowania i rozwiązywania problemów z zakresu szeroko rozumianych finansów oraz rachunkowości, w szczególności w zakresie: finansów publicznych, finansów przedsiębiorstw, analizy finansowej, rynków finansowych, bankowości, ubezpieczeń, rachunkowości finansowej oraz międzynarodowych stosunków gospodarczych i integracji europejskiej. Będzie potrafił skutecznie komunikować się, myśleć twórczo i krytycznie oraz pracować w zespole. Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych to przedmioty, w ramach których zawarte są następujące treści programowe: Etyka biznesu – Definicja i przedmiot etyki; Etyka praktyczna; Etyka biznesu – między wymaganiami moralnymi a interesem strategicznym; Korzyści i szkody w kontekście transakcji gospodarczych; Etyka obowiązku; Spółka jako podmiot moralny; Odpowiedzialność moralna w biznesie; Konkurencja ekonomiczna a etyka; Etyka reklamy; Etyka pracy; Partycypacja pracownicza w zarządzaniu; Patologia życia gospodarczego a etyka biznesu; Etyka w zarządzaniu przedsiębiorstwem; Dobra praktyka w biznesie; Kontrola etyczności i szkolenia etyczne; Etos człowieka biznesu; Kodeksy etyczne zawodów ekonomicznych. Psychologia społeczna - Psychologia społeczna jako dziedzina wiedzy teoretycznej i praktycznej (przedmiot badań, podstawowe pojęcia psychologii społecznej); Metody badawcze w psychologii społecznej; Rozumienie siebie i tożsamość społeczna; Socjalizacja a rozwój; przypadki osób żyjących poza społeczeństwem; Poznanie społeczne i elementy psychologii poznawczej; Postawy i wartości
--	--

	(pomocniczość i prospołeczność); Kształtowanie i zmiana postaw; Wpływ społeczny; Motywacja społeczna; Kompetencje społeczne; Procesy grupowe; Uprzedzenia, stereotypy, dyskryminacja (sposstrzeganie społeczne); Atrakcyjność interpersonalna i związki uczuciowe; Lęk społeczny; Agresja i zachowania prospołeczne. Język obcy będzie realizowany w różnych formach zajęć, w tym jako: „Język obcy” (w semestrach od 1 do 4), co umożliwi osiągnięcie przez studenta umiejętności językowych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, co będzie weryfikowane podczas egzaminu, oraz jako „Język obcy specjalistyczny” (semestr 5), co umożliwi studentowi nabycie umiejętności komunikacji w języku obcym w środowisku zawodowym z użyciem specjalistycznej terminologii. W koncepcji i celach kształcenia na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> założono że w ramach nauczania języka obcego, oraz języka obcego specjalistycznego, studenci będą mieli do wybór spośród dwóch języków: języka angielskiego oraz języka rosyjskiego. Obecnie język angielski stanowi język powszechnej komunikacji w międzynarodowym środowisku zawodowym, co uzasadnia jego nauczanie w toku studiów. Wybór języka rosyjskiego podyktowany był głównie zapotrzebowaniem rynku pracy. Z uwagi na geograficzne i administracyjne położenie województwa podlaskiego, bezpośrednio graniczącego z Republiką Białorusi oraz z uwagi na bliskie położenie Federacji Rosyjskiej (Obwód Kaliningradzki), jak i z uwagi na wynikające z tego położenia relacje Polski z tymi krajami (w szczególności relacje ekonomiczne i gospodarcze, wymianę handlową itp.) absolwent powinien znać zarówno język rosyjski, jak i kulturę krajów różnych organizacji, z którymi współpracuje. Nabycie przez studenta kwalifikacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie języka obcego i języka obcego specjalistycznego będzie także stanowiło podstawę do realizacji jednego z przedmiotów obowiązkowych realizowanego w języku obcym (języku angielskim i języku rosyjskim), tj. <i>Practical English Course/Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka</i>, zaplanowanego w harmonogramie realizacji programu studiów w semestrze 6 (ostatnim) toku studiów. W tym ostatnim przypadku założono, że zaliczenie zajęć będzie miało miejsce także w języku obcym. Grupa zajęć podstawowych to przedmioty, w ramach których zawarte są następujące treści programowe: Mikroekonomia - Wprowadzenie do mikroekonomii. Podstawowe pojęcia i modele; Kapitał i relacje kapitałowe; Konkurencja – rodzaje, formy monopolizacji rynku; Popyt, podaż, rynek. Elastyczności popytu i podaży; Zachowanie konsumenta na rynku; Bank i kredyt. Systemy bankowe. Kreacja pieniądza; Kurs walutowy; Koszty produkcji. Makroekonomia – Wprowadzenie do Makroekonomii; Globalny popyt i globalna podaż; Równowaga gospodarcza; Podstawowe kategorie dochodu narodowego; Wzrost gospodarczy; Rynek pracy i bezrobocie; Inflacja; Polityka fiskalna i budżet państwa; Polityka pieniężna; Cykle koniunkturalne.
--	--

	Ochrona własności intelektualnej – Wprowadzenie do ochrony własności intelektualnej. Podstawy prawne. Terminologia. Uwarunkowania powstania oraz rozwój historyczny ochrony praw własności intelektualnej na świecie; Utwór jako przedmiot prawa autorskiego - pojęcie, przesłanki uznania wytworu niematerialnego za utwór, katalog utworów w świetle prawa autorskiego, wyłączenia ustawowe, twórca jako podmiot ochrony praw autorskich; Rodzaje utworów - utwory współautorskie, połączone, zbiorowe, pracownicze, zależne; Autorskie prawa osobiste i majątkowe; Pojęcie i zasady dozwolonego użytku prywatnego i publicznego z utworu; Ochrona wizerunku; Postacie naruszenia autorskich praw osobistych i majątkowych - pojęcie plagiatu, piractwa, bazy danych. Rola organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi; Cywilne i karne zasady odpowiedzialności za naruszenie praw własności intelektualnej; Prawo własności przemysłowej (wynalazki, znaki towarowe, wzory przemysłowe, wzory użytkowe, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych); Postępowanie w zakresie uzyskania ochrony w rozumieniu ustawy prawo własności przemysłowej; Zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Technologia informacyjna – Edytor tekstu MS Word; Podstawowe operacje w edytorze tekstu MS Word (formatowanie tekstu, wstawianie obiektu clipart, tabele, listy, nagłówki i stopka, równania); Korespondencja seryjna w MS Word; Tworzenie obiektów w MS Word; WYKRESY W MS WORD; Arkusz kalkulacyjny MS Excel; Analiza danych w arkuszu kalkulacyjnym – MS Excel; Wybrane funkcje arkusza kalkulacyjnego – MS Excel; Baza danych w arkuszu kalkulacyjnym – MS Excel; Prezentacje multimedialne MS PowerPoint; Tworzenie nowej, pustej prezentacji; Tworzenie slajdów i opracowywanie slajdów; Szablony; Tworzenie i modyfikacja figur; Operacje wykonywane na wstawionym obrazie Clipart; Wstawianie i formatowanie tabel; Wstawianie i formatowanie wykresów; Wstawianie i formatowanie schematów; Animowanie slajdów; Wykorzystanie sieci Internet. Statystyka i elementy prognozowania – Statystyka – zagadnienia wstępne; Prognozowanie – zagadnienia wstępne; Przegląd metod prognozowania (metody jakościowe, metody ilościowe); Źródła informacji statystycznych: definicja, podział i przykłady; Statystyka w praktyce gospodarczej; Miary statystyczne i ich interpretacja (klasyfikacja miar statystycznych, Miary tendencji centralnej, Miary zróżnicowania/rozproszenia, Miary zależności między zmiennymi); Sposoby prezentacji danych statystycznych (Wykresy, Tablice i tabele, Schematy, Rysunki, Mapy, Opis); Ankiety w badaniu statystycznym (Cel, istota i definicja ankiety, Klasyfikacja ankiet, Struktura kwestionariusza, Rodzaje pytań ankietowych, Zasady układania pytań, Efekt ankierski). Marketing – Pojęcie i ewolucja marketingu – jego miejsce w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa. Elementy i znaczenie otoczenia bliskiego i globalnego przedsiębiorstwa. Rodzaje marketingu: marketing dóbr konsumpcyjnych, usług, przemysłowy, non profit. Zachowania nabywców w środowisku konkurencyjnym. Potrzeby i zachowania nabywców, proces zakupowy. System informacji marketingowej, badania i analizy rynku. Segmentacja rynku, wybór rynku docelowego. Marketing-mix jako koncepcja oddziaływania
--	---

	na rynek. Oddziaływanie na rynek za pośrednictwem produktu, dystrybucji, cen i promocji. Organizacja i proces zarządzania marketingowego. Najnowsze tendencje w marketingu. Prawo – Pojęcie prawa i prawoznawstwa. Podział nauk prawnych. Prawo w relacji ze społeczeństwem i państwem. Prawo a moralność. Koncepcje filozoficzno-prawne XIX i XX w. Język prawa. Rodzaje wypowiedzi. Język prawny i język prawniczy. Norma prawna, przepis prawny, zasady prawa: istota normy prawnej oraz jej cechy; budowa normy prawnej m.in. wg koncepcji trójelementowej oraz norm sprzężonych; klasyfikacje (w tym podziały) norm prawnych; definiowanie pojęcia „przepis prawa” – przepis prawa a norma prawna; zasady prawa i ich rodzaje; instytucje prawne. Obowiązywanie prawa. Pojęcie obowiązywania prawa. Obowiązywanie prawa w przestrzeni; obowiązywanie prawa co do osób; obowiązywanie prawa w czasie. System prawa. Pojęcie systemu prawa. Cechy systemu prawa (hierarchiczność, niesprzeczność, zupełność). Reguły kolizyjne I i II stopnia. Luki w prawie. Kryteria podziału prawa na gałęzie. Tworzenie prawa. Pojęcie źródeł prawa. Stanowienie prawa; pojęcie ustawodawcy; konstytucja jako ustawa zasadnicza; ustawa w systemie źródeł prawa; rodzaje aktów wykonawczych. Formalna budowa aktu normatywnego. Przekształcanie zwyczajów (obyczajów) w prawo. Kształtowanie prawa na podstawie opinii uczonych. Precedensowe orzecznictwo sądowe. Zawieranie umów o charakterze prawotwórczym. Recepcja prawa. Wykładnia prawa. Teorie i rodzaje wykładni. Przestrzeganie i stosowanie prawa. Proces stosowania prawa i jego etapy. Stosunek prawny: pojęcie i rodzaje stosunku prawnego; przedmiot stosunku prawnego; strony/podmioty stosunku prawnego (ich rodzaje i charakterystyka); zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych; fakty prawne. Istota faktów prawnych. Klasyfikacja faktów prawnych Zdarzenia prawne, zachowania prawne – ich istota i rodzaje. Odpowiedzialność prawna: pojęcie odpowiedzialności oraz jej rodzaje – różnice; konstrukcja odpowiedzialności; rodzaje sankcji oraz sposoby ich realizacji (egzekwowania). Charakterystyka wybranych gałęzi prawa – zagadnienia podstawowe. Norma prawna: budowa normy prawnej, rodzaje norm prawnych – przykłady oraz ćwiczenia praktyczne. Przepis prawa: budowa przepisu prawa, rodzaje przepisów prawa - przykłady oraz ćwiczenia praktyczne. Akt normatywny: pojęcie aktu normatywnego, rodzaje aktów normatywnych, budowa aktu normatywnego, praktyczna analiza wybranych aktów normatywnych – cechy charakterystyczne na przykładach. Domniemania prawne: prawda materialna i prawda formalna, fakty niewymagające dowodu; domniemania faktyczne i prawne; elementy przepisu ustanawiającego domniemanie; wzruszalność domniemań. System prawa i jego cechy: praktyczne stosowanie reguł kolizyjnych (na wybranych przepisach). Informacja prawna i dostęp do niej: publiczne bazy aktów prawnych; bazy orzeczeń, w tym orzeczeń sądów administracyjnych; materiały legislacyjne i przebieg procesu legislacyjnego – ćwiczenia praktyczne. Wybrane zagadnienia podstawowych gałęzi prawa. Finanse – Finanse i zjawiska finansowe – wprowadzenie. System i struktura finansów publicznych. System i struktura systemu bankowego. Bank centralny i polityka pieniężna. Pozostałe przedsiębiorstwa bankowe. Rynek finansowy i instrumenty. Struktura
--	---

	systemu ubezpieczeniowego. System emerytalny. Finanse pozostałych podmiotów gospodarczych. Rachunkowość – System rachunkowości - jego istota i funkcje; Prawne aspekty systemu rachunkowości w przedsiębiorstwie; Bilansowanie majątku i źródeł jego finansowania oraz krążenie środków pieniężnych; Zasady i techniki rachunkowości; Plan kont, reguła podwójnego zapisu oraz ewidencja syntetyczna i analityczna; Ewidencja operacji gospodarczych na kontach bilansowych; Ewidencja operacji gospodarczych na kontach wynikowych; Ewidencja i wycena zużycia środków trwałych; Ewidencja i kalkulacja kosztów wytworzenia produktów gotowych; Metody ustalenia wyniku finansowego oraz prezentacja kosztów, przychodów i wyników w rachunku zysków i strat; Bilans – jako podstawowy element sprawozdania finansowego- przykłady z praktyki; Zasady działania kont księgowych (bilansowych i wynikowych), ewidencja analityczna i syntetyczna oraz zasada podwójnego zapisu- przykłady liczbowe; Ewidencja na kontach bilansowych – przykłady z praktyki; Podstawowe metody naliczania umorzenia i amortyzacji oraz ewidencja – zużycia środków trwałych i WNIIP- przykłady z praktyki; Ewidencja kosztów, kalkulacja kosztów i wycena produktów gotowych – przykłady z praktyki ; Ewidencja przychodów, kosztów oraz ustalenie wyniku finansowego – przykłady z praktyki; Prezentacja kosztów, przychodów i wyników działalności w rachunku zysków i strat- przykłady praktyczne Podstawy nauki o przedsiębiorstwie – Przedmiot i ewolucja nauki o przedsiębiorstwie; Przedsiębiorczość i przedsiębiorca.; Podstawy tworzenia, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw; Formy organizacyjno – prawne przedsiębiorstw; Cele przedsiębiorstwa i jego interesariuszy; Model biznesowy przedsiębiorstwa, plan biznesowy; Efektywność gospodarowania zasobami; Finanse w rozwoju przedsiębiorstwa; Kierunki zmian w funkcjonowaniu przedsiębiorstw. Cykl życia przedsiębiorstwa; Sytuacje kryzysowe w przedsiębiorstwie, restrukturyzacja, upadłość. Podstawy zarządzania – Istota zarządzania, kierowanie, modele, części składowe, proces, zasoby, funkcje, podstawowe zależności. Ewolucja nauki o zarządzaniu. Proces planowania i podejmowania decyzji. Technika ZPC. Proces organizowania. Struktury organizacyjne. Zarządzanie w kontekście zmian. Kontrola w procesie zarządzania. Istota zarządzania i procesu zarządzania. Role, umiejętności i style kierowania. Proces planowania w organizacji. Organizowanie jako funkcja zarządzania. Układ władzy w organizacji. Delegowanie uprawnień. Przewodzenie jako funkcja zarządzania. Planowanie kariery – Pojęcia i próba uporządkowania wiedzy na temat zarządzania własną karierą. Internet narzędziem poszukiwania pracy (LinkedIn). Kompetencje i predyspozycje zawodowe zgodnie z testem FRIS. Pisanie CV i listu motywacyjnego. Radzenie sobie ze stresem na rozmowie rekrutacyjnej i budowanie odporności psychicznej. Rekrutacja i selekcja - jak się przygotować. Rozmowa kwalifikacyjna z pracodawcą. Networking – sztuka tworzenia kontaktów. Assessment Center. Grupa zajęć kierunkowych to przedmioty, w ramach których zawarte są następujące treści programowe: Finanse przedsiębiorstwa – Wprowadzenie do finansów przedsiębiorstwa. Decyzje finansowe i ich uwarunkowania. Wartość
--	--

	pieniądza w czasie. Źródła kapitału w przedsiębiorstwie – pojęcie i systematyka. Charakterystyka własnych źródeł finansowania. Charakterystyka obcych źródeł finansowania. Kształtowanie struktury kapitału – teorie struktury kapitału, ryzyko a koszt kapitału. Strategie finansowania majątku – kapitał obrotowy netto, zarządzanie środkami pieniężnymi, należnościami, zapasami a krótkoterminowe źródła finansowania. Decyzje inwestycyjne i pomiar ich efektywności. Ryzyko w działalności przedsiębiorstwa – operacyjne, finansowe i walutowe. Analiza finansowa – Źródła informacji finansowej o przedsiębiorstwie. Przygotowanie informacji do analizy i forma prezentacji wyników. Wstępna analiza sytuacji majątkowej i kapitałowej przedsiębiorstwa. Analiza majątkowo-kapitałowa oraz wyniku finansowego przedsiębiorstwa. Próg rentowności - sposoby jego wyznaczania, interpretacja i analiza. Analiza przepływów pieniężnych. Ocena kondycji finansowej za pomocą analizy wskaźnikowej. Globalizacja i integracja europejska – Powstanie, rozwój, podmioty gospodarki światowej. Klasyczne i neoklasyczne teorie handlu międzynarodowego. Czynniki wytwórcze podstawą handlu międzynarodowego. Alternatywne teorie handlu międzynarodowego. Międzynarodowe przepływy czynników produkcji. Polityka handlowa – pojęcie i mechanizmy cła, narzędzia pozataryfowe, wolny handel a protekcjonizm. Międzynarodowa polityka handlowa – mechanizmy kartelu międzynarodowego i integracji ekonomicznej. Liberalizacja handlu międzynarodowego. Korporacje transnarodowe. Międzynarodowe stosunki finansowe – bilans płatniczy, kurs walutowy, rynek walutowy. Czynniki określające poziom kursu walutowego. Automatyczny mechanizm dostosowawczy - cenowy, dochodowy i monetarny. Polityka dostosowawcza - narzędzia i ograniczenia. Międzynarodowy system walutowy – przesłanki istnienia, system waluty złotej, system z Bretton Woods, współczesny system walutowy. Globalizacja międzynarodowych stosunków gospodarczych – zagrożenia i korzyści. Światowa Organizacja Handlu .Integracja rynkowa – modele unii celnej i wspólnego rynku. Integracja polityk gospodarczych. Teoria optymalnego obszaru walutowego. Etapy integracji europejskiej – proces pogłębiania i poszerzania integracji. Jednolity rynek europejski. Unia Gospodarcza i Walutowa. Koordynacja polityk ekonomicznych w Unii Europejskiej. Finanse Unii Europejskiej. Rynki finansowe – Systematyka i funkcje rynków finansowych; Instrumenty finansowe – pojęcie i klasyfikacja; Instrumenty rynku kapitałowego, w tym:- akcje – klasyfikacja, emitenci, uprawnienia akcjonariuszy, wycena, analiza fundamentalna, analiza techniczna;- obligacje – klasyfikacja emitenci, uprawnienia obligatariuszy, wycena, ratingi. Struktura i instytucje rynku kapitałowego. Rynek pieniężny – systematyka, podmioty i instrumenty. Rynek depozytowo-kredytowy – podmioty i instrumenty. Rynek instrumentów pochodnych – podmioty i instrumenty. Rynek walutowy – podmioty, rodzaje transakcji, kurs walutowy. Inwestorzy na rynkach finansowych.
--	---

	Bankowość – Bank i system bankowy. Rodzaje banków oraz podstawy instytucjonalno-prawne ich funkcjonowania. Bank centralny – cele, funkcje, organizacja, polityka pieniężna i jej instrumenty. Nadzór bankowy – cele, organizacja, regulacje nadzorcze. Systemy gwarantowania depozytów – cele, organizacja, zasady gwarancji. Operacje bankowe aktywne (w tym kredytowe). Operacje bankowe pasywne (w tym depozytowe). Operacje bankowe pośredniczące (w tym rozliczeniowe). Strategie rozwoju i zarządzania w bankach – znaczenie segmentacji, podstawy kalkulacji finansowych, kanały dystrybucji, marketing bankowy. Ryzyko kredytowe – pojęcie, klasyfikacja, metody analizy i ograniczania (w tym metody oceny zdolności kredytowej). Ryzyko operacyjne – pojęcie, klasyfikacja, metody analizy i ograniczania. Ryzyko w bankowości elektronicznej. Ryzyko stopy procentowej i walutowe – pojęcie, klasyfikacja, metody analizy i ograniczania. Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej banku. Rachunkowość finansowa –System rachunkowości finansowej - istota i funkcje; Prawne aspekty systemu rachunkowości. Harmonizacja i standaryzacja rachunkowości; Klasyfikacja, wycena i ewidencja środków pieniężnych, kredytów bankowych oraz krótkoterminowych aktywów finansowych; Klasyfikacja, wycena i ewidencja rozrachunków; Metody wyceny i ewidencji materiałów i towarów; Ewidencja i wycena rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych; Zasady wyceny i ewidencja inwestycji długoterminowych; Warianty ewidencji i rozliczanie kosztów działalności operacyjnej; Metody wyceny i ewidencji produktów gotowych; Ewidencja przychodów i kosztów ich pozyskania. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów; Ustalenie i podział wyniku finansowego; Klasyfikacja i wycena kapitałów i funduszy; Obowiązki sprawozdawcze jednostki gospodarczej. Finanse publiczne – Podstawowe zagadnienia z zakresu finansów publicznych i prawa finansowego; Wykładnia i stosowanie prawa finansowego; Podmiotowy zakres finansów publicznych; Pojęcie i podział środków publicznych; Gospodarka finansowa jednostek sektora finansów publicznych; Budżet państwa; Opracowywanie, uchwalanie i wykonywanie budżetu państwa; Budżet środków europejskich; Finanse jednostek samorządu terytorialnego; Opracowywanie, uchwalanie i wykonywanie budżetu JST; Rola Regionalnych Izb Obrachunkowych w gospodarce finansowej JST; Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych; Podstawowe zagadnienia z zakresu finansów publicznych i prawa finansowego w Unii Europejskiej; Perspektywa Finansowa UE; Budżet ogólny UE; Zakres przedmiotowy finansów publicznych; Środki unijne w polskim systemie finansów publicznych; Deficyt budżetowy i dług publiczny sektora finansów publicznych; Finanse ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych; Wpływ programów prospołecznych na sektor finansów publicznych w Polsce; Podstawowe instytucje w prawie podatkowym; Część ogólna materialnego prawa podatkowego; Część szczegółowa materialnego prawa podatkowego – wybrane aspekty; Podstawy zamówień publicznych Ubezpieczenia – Podstawowe pojęcia z dziedziny ubezpieczeń. Organizacja i finansowanie systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce. Funkcjonowanie ubezpieczeń emerytalnych. Ubezpieczenia rentowe. Ubezpieczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób
--	--

	zawodowych. Ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa. Podstawowe pojęcia z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych. Umowa ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa. Grupa zajęć do wyboru składa się z zajęć do wyboru swobodnego (fakultatywnego) oraz zajęć do wyboru ograniczonego (obowiązkowego). Grupa zajęć do wyboru swobodnego została ukształtowana w oparciu o założenie, że student musi zaliczyć przedmioty fakultatywne spośród oferowanych w danym roku i semestrze studiów, wspólnych dla wszystkich ścieżek studiowania, tj.: 1) w semestrze letnim I roku studiów - <i>Autoprezentacja i kształtowanie wizerunku</i> lub <i>Komunikacja interpersonalna</i>; Autoprezentacja i kształtowanie wizerunku - wpływ relacji na komunikację interpersonalną; błędy w komunikacji; aktywne słuchanie; informacja zwrotna; komunikacja werbalna i niewerbalna; komunikacja interpersonalna i asertywna; komunikacja jednostronna a komunikacja dwustronna/aktywna; sztuka wystąpień publicznych; wpływ osobowości na komunikację; pisanie perswazyjnych tekstów przemówień; skuteczna autoprezentacja. Komunikacja interpersonalna - Potrzeby realizowane przez porozumiewanie się; Model porozumiewania się; Treść i aspekt relacyjny wiadomości; Elementy komunikacji; Formy komunikacji; Sieci komunikacyjne; Język a postrzeganie świata; Język a postrzeganie innych; Akomodacja mowy; Pojęcie komunikacji niewerbalnej; Komunikacja niewerbalna a kultura; Uniwersalność komunikacji niewerbalnej; Funkcje komunikacji niewerbalnej; Typy komunikacji niewerbalnej; Bariery w komunikacji i sposoby ich przełamywania 2) w semestrach od 1 do 5 (od I do III roku studiów) - <i>Funkcjonowanie i rozwój organizacji</i> lub <i>Akademia kompetencji przyszłości</i> – po każdym semestrze, tj. po 1,2,3,4 i 5, student musi uzyskać zaliczenie zajęć na ocenę. Ponadto, począwszy od II roku studiów, student ma obowiązek zaliczyć wszystkie przedmioty z wybranej ścieżki w ramach grupy zajęć do wyboru ograniczonego (Grupa A: Rachunkowość i system podatkowy, Grupa B: Bankowość i ubezpieczenia). Celem kształcenia w grupach zajęć do wyboru ograniczonego jest pogłębienie wiedzy studenta nabytej w ramach zajęć z grup zajęć podstawowych oraz zajęć kierunkowych oraz uzupełnienie kształcenia praktycznego. Grupa A: Rachunkowość i system podatkowy Grupa zajęć pozwala studentom nabyć specjalistyczną wiedzę i umiejętności z systemu podatkowego i prawa podatkowego (w tym z zakresu ordynacji podatkowej oraz obciążeń podatkowych przedsiębiorstw), uproszczonych form ewidencji księgowej, rachunkowości podatkowej oraz systemów kadrowo-płacowych. Celem grupy zajęć jest wykształcenie specjalistów, którzy posiadają szeroką wiedzę na temat rachunkowości i systemu podatkowego w funkcjonowaniu organizacji, a także przygotowanie ich do samodzielnego formułowania, analizowania, interpretowania oraz rozwiązywania problemów merytorycznych z obszaru rachunkowości i podatków.
--	--

	Studenci kończąc ten moduł potrafią zastosować techniki komputerowe w rachunkowości oraz technologie informacyjne w finansach. Treści kształcenia w przedmiotach w ramach tej grupy: Ordynacja podatkowa – Zagadnienia ogóle Ordynacji podatkowej; Zobowiązania podatkowe; Postępowanie podatkowe – wybrane zagadnienia; Czynności sprawdzające. Odpowiedzialność organu podatkowego. Kontrola realizacji zobowiązań podatkowych; Zadania praktyczne (w ramach poszczególnych tematów realizowane podczas zajęć bądź w ramach prac domowych – projektów indywidualnych lub grupowych). Przykładowe: Analiza informacji dotyczących wypełniania obowiązków podatkowych na podstawie danych portalu podatki.gov.pl; Sporządzenie wybranych formularzy pełnomocnictwa /zawiadomień o odwołaniu pełnomocnictwa, przykładowo: pełnomocnictwa do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej (UPL-1); pełnomocnictwa do podpisywania deklaracji składanej w postaci papierowej (UPL-1P); zawiadomienia o odwołaniu pełnomocnictwa do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej (OPL-1); zawiadomienia o zmianie lub odwołaniu pełnomocnictwa do podpisywania deklaracji składanej w postaci papierowej OPL-1P; Sporządzenie wybranych wniosków kierowanych przez podatnika do organu podatkowego, przykładowo: wniosku o odroczenie terminu płatności podatku; wniosku o rozłożenie płatności podatku na raty; wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet bieżących/przyszłych zobowiązań podatkowych; wniosku o przyjęcie zabezpieczenia wykonania decyzji. Analiza wybranych objaśnień podatkowych, interpretacji indywidualnych i ogólnych prawa podatkowego z wykorzystaniem Sytemu Informacji Celno-Skarbowej EUREKA Obciążenia podatkowe przedsiębiorstw –Prawo podatkowe – Pojęcie podatku. Konstrukcja wewnętrzna podatku (podmiot podatku, przedmiot podatku, podstawa opodatkowania, stawki podatkowe, ulgi, zwolnienia, wyłączenia, tryb i warunki płatności podatku). Funkcje podatków. Klasyfikacja podatków: podatki dochodowe, majątkowe i konsumpcyjne; podatki jednostkowe i od wartości; podatki bezpośrednie i pośrednie; podatki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i pozostałe; podatki państwowe i samorządowe. Systemem podatkowy – pojęcie i rodzaje. Prawo podatkowe i źródła prawa podatkowego. Zasady podatkowe. Podatki dochodowe. Podatek dochodowy od osób fizycznych: Zakres stosowania ustawy; Podmiot podatku; Obowiązek podatkowy (nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy); Przedmiot podatku; Podstawa opodatkowania; Stawki podatku; Ulgi i zwolnienia; Tryb i warunki płatności. Uproszczone formy opodatkowania podatkiem dochodowym: Zasady opodatkowania uproszczonymi formami opodatkowania; Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych; Karta podatkowa; Zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych; Podatek tonażowy. Podatek dochodowy od osób prawnych: Zakres stosowania ustawy; Podmiot podatku (kategorie podatników podatku dochodowego od osób prawnych i ich cechy); Przedmiot podatku; Podstawa opodatkowania; Stawki podatku; Ulgi i zwolnienia; Tryb i warunki płatności. Podatki i opłaty stanowiące dochód jednostek samorządu terytorialnego: Podatek od nieruchomości; Podatek od środków transportowych; Podatek rolny; Podatek leśny; Podatek
--	--

	od spadków i darowizn; Podatek od czynności cywilnoprawnych (konstrukcje prawne poszczególnych podatków). Opłata skarbową; Opłaty lokalne. Komputerowe techniki w finansach i rachunkowości – Podstawowe zasady ewidencji operacji gospodarczych w programie finansowo – księgowym; Operacje gospodarcze i ich rodzaje; Dowody księgowe - zasady ich sporządzania, obiegu i przechowywania; Konta księgowe; Zakładowy plan kont; Zestawienie obrotów i sald; Poprawianie błędów księgowych; Formy i technika prowadzenia ksiąg rachunkowych (ręczna i komputerowa). Organizacja rachunkowości (ksiąg rachunkowych) w programie finansowo – księgowym; Założenie/otwarcie ksiąg rachunkowych; Wprowadzenie planu kont do systemu finansowo – księgowego; Wprowadzenie bilansu otwarcia; Dekretacja operacji gospodarczych; Zasady wprowadzania dekretów księgowych do ewidencji komputerowej. Kategorie księgowe (schematy księgowania grupowych dokumentów). Ewidencja operacji gospodarczych w rejestrach; Rejestr zakupów; Rejestr sprzedaży; Rejestr kasowy; Rejestr bankowy. Rejestry inne (ewidencja poleceń księgowania, wynagrodzeń). Zestawienie obrotów i sald jako bilans próbny. Uprozczone formy ewidencji księgowej – Zasady ewidencji procesów gospodarczych w podmiotach gospodarczych; Rodzaje podmiotów gospodarczych w Polsce; Formy ewidencji w podmiotach gospodarczych. Obowiązki rejestracyjne podmiotów gospodarczych; Zasady ewidencji przy karcie podatkowej; Zakres opodatkowania i warunki korzystania z karty podatkowej; Obowiązki ewidencyjne przy karcie podatkowej. Zasady ustalania podatku przy karcie podatkowej. Zasady ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych; Podmioty objęte ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych; Obowiązki ewidencyjne podmiotów objętych na ryczałtem ewidencjonowanym; Ustalenie podatku z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych; Podatkowa księga przychodów i rozchodów; Podmioty gospodarcze obowiązane (uprawnione) do prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów; Ogólne zasady dotyczące prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów; Zasady ewidencji kosztów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów; Zasady ewidencji sprzedaży w podatkowej księdze przychodów i rozchodów; Zasady ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w podatkowej księdze przychodów i rozchodów; Ewidencja wyposażenia i inne prowadzone zgodnie z potrzebami podmiotu; Zamknięcie miesięczne i roczne księgi przychodów i rozchodów. Systemy kadrowo-płacowe – Kadry - Kodeks pracy i kodeks cywilny; Rodzaje umów o pracę; Umowy cywilnoprawne; Nawiązanie i ustanie stosunku pracy; Obowiązki pracownika i pracodawcy; Prowadzenie dokumentacji kadrowo-płacowej. Lista płac jako podstawowy dokument w zakresie wynagrodzeń - Zasady ustalania wynagrodzenia brutto; Składniki potrąceń z wynagrodzeń; Ubezpieczenia społeczne (ub. Emerytalne, rentowe i chorobowe); Ubezpieczenie zdrowotne; Podatek dochodowy od osób fizycznych. Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń; Ewidencja wynagrodzeń brutto; Ewidencja potrąceń od wynagrodzeń (ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego, pdof); Ewidencja obciążeń ZUS pracodawcy (Ubezpieczeń społecznych, Funduszu Pracy,
--	--

Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych). Programy kadrowo-płacowe

Grupa B: Bankowość i ubezpieczenia

Grupa zajęć pozwala studentom nabyć specjalistyczną wiedzę i umiejętności z zakresu ubezpieczeń społecznych, usług i produktów bankowości detalicznej, inwestycyjnej i korporacyjnej, ubezpieczeń majątkowych i osobowych, ubezpieczeń kredytów, zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym (bankowym). Celem grupy zajęć jest wykształcenie specjalistów, którzy posiadają szeroką wiedzę na temat bankowości i ubezpieczeń a także są przygotowani do samodzielnego wykorzystania jej w praktyce. Studenci kończąc ten moduł potrafią w sposób zaawansowany posługiwać się programem excel oraz rozumieją znaczenie pracowniczych planów kapitałowych.

Treści kształcenia w przedmiotach w ramach tej grupy:

- **Ubezpieczenia majątkowe i osobowe** - Podstawowe pojęcia z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych; Klasyfikacja, zasady i funkcje ubezpieczeń gospodarczych; Rynek ubezpieczeń i instytucje ubezpieczeniowe; Umowa, stosunek ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa; Ubezpieczenia osobowe - klasyfikacja i charakterystyka; Charakterystyka poszczególnych grup ubezpieczeń majątkowych; Analiza rynku ubezpieczeń osobowych i majątkowych w Polsce.

- **Ubezpieczenia społeczne** - Podstawowe pojęcia z dziedziny ubezpieczeń społecznych; Uwarunkowania funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych; Organizacja i finansowanie systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce; Funkcjonowanie ubezpieczeń emerytalnych; Analiza rynku PPE, IKE, IKZE i PPK; Ubezpieczenia rentowe; Ubezpieczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; Ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa.

- **Usługi i produkty bankowości detalicznej, inwestycyjnej i korporacyjnej** – Istota klasyfikacja i rozwój produktów bankowych; Operacje finansujące ich klasyfikacja i charakterystyka; Operacje rozliczeniowe ich klasyfikacja i charakterystyka; Operacje finansujące i prefinansowanie; Pojęcie i klasyfikacja kanałów dystrybucji produktów bankowych; Produkt i dystrybucja jako elementy strategii marketingowej banku; E-dystrybucja- istota, wady, zalety, bezpieczeństwo; Perspektywy rozwoju produktów bankowych i kanałów ich dystrybucji.

- **Ubezpieczenia kredytów** - Pojęcie ubezpieczenia kredytu jako jednej z form minimalizacji ryzyka kredytowego; Istota i rodzaje ubezpieczeń kredytu; Ubezpieczenie kredytu bankowego; Ubezpieczenie kredytu gotówkowego ; Ubezpieczenie kredytu kupieckiego; Ubezpieczenie należności ratalnych i czynszów leasingowych; Ubezpieczenie należności faktoringowych i forfaitingowych; Ubezpieczenie kredytu a gwarancja ubezpieczeniowa.

	- Zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym (bankowym) - Pojęcie i klasyfikacja ryzyka; Definicja, typologia i cechy ryzyka ubezpieczeniowego; Czynniki ryzyka ubezpieczeniowego; Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach finansowych; Metody manipulacji, postępowania z ryzykiem ubezpieczeniowym oraz ryzykiem ubezpieczyciela; Metody zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym; Etapy zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym; Ubezpieczenie jako metoda manipulacji ryzykiem. Dodatkowo w ramach programu studiów student wybiera 3 przedmioty. Grupa zajęć do wyboru to przedmioty, w ramach których zawarte są następujące treści programowe: - Social media - Wprowadzenie do przedmiotu: lejek marketingowy, honeycomb, Social Media w raportach (raport Social Media IAB Polska, raport Digital), świadoma nieobecność marki w social media; Platforma Facebook (omówienie), Platformy jako systemy dystrybucji treści: mechanizmy algorytmiczne (discovery vs sieć vs search), Platforma YouTube (omówienie), Intencja użytkownika i dopasowanie komunikatu: intencja użytkownika (rozrywka / wiedza / relacja / status / zakup), dopasowanie tonu i formatu; Platforma Instagram (omówienie), Kreowanie strategii komunikacyjnej w SM: cele w SM (awareness vs zaufanie vs sprzedaż), segmentacja i persona, archetyp, pozycjonowanie komunikacyjne; Platforma TikTok (omówienie), Zasady opracowania i publikacji materiałów: copywriting w SM (AI), hook i retencja uwagi, CTA, format vs kontekst platformy, spójność wizualna i tonalna; Platforma X (omówienie), Działania organiczne vs płatne: zasięg organiczny, paid social - cele kampanii, rola retargetingu, integracja organic + paid, prezentacja Meta Business Suite; Platforma LinkedIn (omówienie), Podstawy mierzenia skuteczności: KPI dla różnych etapów lejka, vanity metrics vs metrics that matter, analiza przykładowego raportu z kampanii firmy prowadzonej w Social Media - Excel dla zaawansowanych – Lista płac z wykorzystaniem zaawansowanych funkcji MS Excel; Tabele przestawne w arkuszu kalkulacyjnym MS Excel; Wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego do tworzenia i obsługi bazy danych w firmie; Funkcje statystyczne w arkuszu kalkulacyjnym MS Excel; Funkcje finansowe w arkuszu kalkulacyjnym MS Excel; Funkcje „Szukaj Wyniku” i „Solver”. - Empatia ekologiczna - Wprowadzenie do empatii ekologicznej; Podstawy funkcjonowania środowiska, struktura i funkcjonowanie ekosystemów, bioróżnorodność i jej znaczenie, wpływ działalności człowieka na środowisko; Człowiek a środowisko, ślad ekologiczny, konsumpcjonizm i jego skutki, zmiany klimatu i ich konsekwencje; Psychologiczne aspekty relacji z naturą, więź z naturą (nature connectedness), stres środowiskowy i „eco-anxiety”, mechanizmy zaprzeczania problemom ekologicznym; Etyka i odpowiedzialność, odpowiedzialność jednostki i zbiorowości, sprawiedliwość klimatyczna, prawa zwierząt i przyszłych pokoleń; Edukacja i działania proekologiczne, style życia przyjazne środowisku, aktywizm ekologiczny, edukacja ekologiczna w praktyce. - Coaching - Wprowadzenie do coachingu, Istota, definicje i geneza coachingu, Rozwój coachingu jako metody wspierania rozwoju osobistego i zawodowego, Rodzaje coachingu i obszary zastosowań, Coaching a mentoring, doradztwo, szkolenie i psychoterapia, podstawy teoretyczne coachingu, kompetencje i rola coacha, proces coachingowi, komunikacja w coachingu, narzędzia i techniki coachingowe, Coaching w organizacji, etyczne i prawne aspekty coachingu.
--	--

	- E-administracja - podstawy prawne cyfryzacji administracji publicznej; Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz kluczowe założenia Ustawy o doręczeniach elektronicznych (e-Doręczenia); Kwalifikowane i niekwalifikowane usługi zaufania w praktyce; Podpis elektroniczny (kwalifikowany), profil zaufany, podpis osobisty (e-dowód) oraz pieczęć elektroniczna – praktyczne zastosowanie i różnice prawne; Portal Gov.pl i aplikacja mObywatel jako centralne platformy usług administracji publicznej; Przejście z platformy ePUAP na zintegrowany ekosystem gov.pl. Katalog usług publicznych, logowanie przez Login.gov.pl (Węzeł Krajowy) oraz załatwianie spraw urzędowych online.; Regionalne i lokalne portale usług cyfrowych; Nowoczesne e-usługi dla obywateli i biznesu na przykładzie platform regionalnych zintegrowanych z centralnymi rejestrami państwowymi. Systemy Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD); Omówienie założeń jednolitego systemu EZD RP (Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją) jako standardu w nowoczesnym urzędzie. Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych cyfrowych w administracji; Bezpieczeństwo stacji roboczych, ochrona danych osobowych (RODO), przeciwdziałanie phishingowi oraz zasady bezpiecznego przetwarzania informacji w chmurze i systemach lokalnych. - Zarządzanie funduszami emerytalnymi - Istota i rola funduszy emerytalnych, Geneza i rozwój systemów emerytalnych, Cele funkcjonowania funduszy emerytalnych, Znaczenie funduszy emerytalnych dla bezpieczeństwa społecznego i rynku finansowego, Modele systemów emerytalnych na świecie, System emerytalny w Polsce, Struktura systemu emerytalnego, Charakterystyka filarów emerytalnych, Rola Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, otwartych funduszy emerytalnych oraz pracowniczych programów emerytalnych, Organizacja i funkcjonowanie funduszy emerytalnych, Polityka inwestycyjna funduszy emerytalnych, Instrumenty finansowe wykorzystywane przez fundusze emerytalne, Ocena efektywności funduszy emerytalnych, Aspekty demograficzne i ekonomiczne systemów emerytalnych - Technologia informacyjna w finansach - Wprowadzenie do zagadnień systemów finansowo-księgowych; Zakładanie nowej firmy w systemie SYMFONIA; Podstawowe funkcje systemu finansowo księgowego SYMFONIA; Wprowadzanie i edycja podstawowych kartotek i słowników systemu SYMFONIA; Przygotowanie i wprowadzenie zakładowego planu kont w systemie SYMFONIA; Podłączanie kont do układu bilansu oraz układu rachunku zysków i strat; Rejestracja zdarzeń dotyczących dokumentów magazynowych w systemie SYMFONIA; Rejestrowanie zdarzeń gospodarczych związanych z handlem w systemie SYMFONIA; Rejestrowanie operacji kasowych i bankowych w systemie SYMFONIA - Rynek bankowo-ubezpieczeniowy – System bankowy w Polsce; Funkcje banku centralnego; Cele polityki pieniężnej Instrumenty polityki pieniężnej; Rynek depozytowy i kredytowy; Definicja, historia i rodzaje ubezpieczeń; Pośrednictwo ubezpieczeniowe; Definicja i istota pośrednictwa ubezpieczeniowego; Uprawnienia agenta ubezpieczeniowego; Pełnomocnictwo; Akty prawne regulujące działalność agentów ubezpieczeniowych; Czynności wykonywane przez agenta; Warunki jakie musi spełnić kandydat na agenta; Odpowiedzialność cywilna agenta ubezpieczeniowego; Ryzyko i reasekuracja; Nadzór nad sektorem bankowym i rynkiem ubezpieczeń; Podstawy prawne KNF; Pozostałe instytucje kontrolno-ochronne na rynku bankowo-ubezpieczeniowym. - E-commerce - Pojęcie, historia i podstawowe założenia e-commerce; Rodzaje biznesów e-commerce (kategorie wg. podmiotów i produktów lub usług); Główne narzędzia e-commerce – kategorie.; Platformy e-commerce; Plusy i minusy e-commerce (dla
--	--

	sprzedawców i klientów); Proces zakupowy w e-commerce; E-commerce w dobie pandemii i kierunki rozwoju handlu elektronicznego w Polsce i na świecie; Internet i e-commerce a globalizacja. Istotnym elementem programu studiów są sześciomiesięczne praktyki zawodowe. Praktyka realizowana będzie na mocy porozumień zawartych pomiędzy uprawnioną do tego jednostką organizacyjną uczelni a: • przedsiębiorstwem produkcyjnym, usługowym lub handlowym (różnych branż); • biurem księgowo-podatkowym; • jednostką administracji państwowej i samorządowej; • bankiem i inną instytucją z sektora finansów; • zakładem ubezpieczeniowym; • inną jednostką pod warunkiem, że profil jej działania umożliwi studentowi zrealizowanie celów praktyki i osiągnięcie zakładanych dla praktyki zawodowej efektów uczenia się. Dodatkowo, wybór miejsca odbywania praktyki przez studenta, profil działalności jednostki / komórki organizacyjnej, w której ma być ona realizowana musi być zgodny z realizowaną przez studenta ścieżką kształcenia w ramach grupy zajęć do wyboru (ograniczonego), co będzie weryfikowane przez wydziałowego opiekuna praktyk zawodowych. Realizacja praktyki zawodowej oraz jej wymiar pozwoli wykształcić przyszłym pracodawcom kandydatów do pracy w podmiotach realizujących zadania z zakresu szeroko rozumianych finansów rachunkowości, w szczególności rachunkowości i podatków oraz bankowości i ubezpieczeń. W celu zapewnienia wysokiej efektywności praktyk przyjęto, że odbywać się one będą w cyklu ciągłym, w trzech etapach, każdy przez okres dwóch miesięcy, w trakcie semestru: III, IV i V w łącznym wymiarze 720 godzin zegarowych (24 pkt ECTS). Zasady odbywania studenckich praktyk zawodowych reguluje (aktualny na dzień opracowania programu studiów na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym) <i>Regulamin praktyk zawodowych</i>, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr RK.021.31.2023 Rektora WANS w Białymstoku z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu praktyk zawodowych we Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku. Harmonogram realizacji programu studiów; Punkty ECTS do Harmonogramu realizacji programu studiów; Wykaz zajęć stanowiących łączną liczbę punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne; Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie cyklu kształcenia oraz szczegółowe wskaźniki ilościowe na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych stanowią odpowiednie
--	--

		załączniki do programu studiów. Oferta edukacyjna odpowiada aktualnym (współczesnym) uwarunkowaniom rynku pracy. Treści kształcenia są dostosowane do poziomu, profilu kształcenia oraz specyfiki kierunku. Założone w programie studiów efekty uczenia się dla wszystkich grup zajęć są możliwe do osiągnięcia, a sposób ich weryfikacji opisany jest w Opisie zajęć lub grupy zajęć, programu nauczania oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się (sylabusach). Absolwenci studiów pierwszego stopnia, będą przygotowani do wejścia na rynek pracy. Ze względu na uniwersalny charakter studiów, absolwenci będą mogli podejmować zatrudnienie nie tylko w regionie ale także na terenie całej Polski m.in. w takich instytucjach jak: banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne i emerytalne, a także w podmiotach z tymi instytucjami współpracującymi, korporacje finansowe, korporacje audytowe, firmy consultingowe, komórki organizacyjne instytucji lub przedsiębiorstw, mających do czynienia z analizą i rachunkowością finansową, jak również w działach nadzoru, kontroli i audytu, biura (także własne) świadczące usługi w zakresie rachunkowości i doradztwa podatkowego i prawnego, obsługujące korporacje, małe firmy oraz instytucje, działy finansowe i księgowe przedsiębiorstw różnej wielkości, w urzędach i izbach KAS itd. Wśród potencjalnych stanowisk pracy po pierwszym stopniu studiów znajdują się: księgowy, analityk, specjalista, starszy specjalista itd. Absolwenci są także przygotowani do prowadzenia własnej działalności gospodarczej związanej z sektorem finansów. Dobre przygotowanie z zakresu nauk o ekonomii i finansach stanowi podstawę do osiągania awansu zawodowego, który wymaga nie tylko doświadczenia zawodowego, lecz także kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych czy specjalistycznych kursach.
4	Związek z misją i strategią rozwoju uczelni:	Program studiów pierwszego stopnia kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> jest spójny z Misją i Strategią Rozwoju Uczelni uchwalonymi przez Senat Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku. Przyjęty praktyczny profil studiów oraz spójny z nim program studiów, służyć mają realizacji podstawowego założenia Misji i Strategii Rozwoju Uczelni, którym jest kształcenie praktyczne. Kształcenie ma dawać absolwentom niezbędną wiedzę zakresu finansów i rachunkowości, funkcjonowania organizacji gospodarczych, instytucji finansowych i banków (w wymiarze krajowym i międzynarodowym) oraz uwarunkowań, w których szeroko rozumiane instytucje finansowe i niefinansowe realizują one swoje zadania, ale przede wszystkim – umiejętności praktyczne. Stąd też w programie studiów na kompetencje z tego obszaru został położony nacisk szczególny. Służyć temu mają m.in.: praktyki zawodowe oraz sposób prowadzenia zajęć (przyjęte formy zajęć, nastawione na praktyczne przygotowanie zawodowe absolwenta). Nabyte podczas zajęć o charakterze praktycznym wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zostaną wykorzystane przez studentów także w przygotowywanych pracach dyplomowych, które zgodnie z obowiązującymi w WANS w Białymstoku zasadami muszą zwierać aspekty praktyczne związane z realizowanym kierunkiem studiów (w przypadku kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> –

	analizę problemów praktycznych z obszaru ekonomii i finansów). Dodatkowo, większość proponowanej kadry dydaktycznej posiada kompetencje i doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym (zarówno nauczyciele akademicy, jak i inne niż nauczyciele akademicy osoby), co gwarantuje prawidłową realizację zajęć o charakterze praktycznym. Zakres umiejętności praktycznych konsultowany był z interesariuszami zewnętrznymi, głównie reprezentującymi przedsiębiorstwa prywatne, podmioty administracji publicznej oraz inne organizacje. Praktyczny profil kształcenia osiągnąć jest także poprzez weryfikację efektów uczenia się określonych w programie studiów. Konstrukcja programu studiów i cele kształcenia na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> w zakresie nauczania języków obcych (wykształcenia umiejętności językowych odpowiednich dla specyfiki studiowanego kierunku), ma pozwolić absolwentom nawiązywanie kontaktów zawodowych z przedsiębiorstwami i instytucjami zagranicznymi. Kompetencje społeczne nabyte przez studentów i absolwentów kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> charakteryzują się promowaniem odpowiednich, to znaczy zgodnych z normami prawnymi i etycznymi postaw obywatelskich, promowaniem postaw opartych na tolerancji oraz przekazywaniu przez studentów i absolwentów posiadanej wiedzy na tematy społeczne, gospodarcze i kulturowe. Program studiów na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> jest zgodny z oczekiwaniami rynku pracy, z nastawieniem na kształcenie praktyczne, IT, języki obce oraz kompetencje przyszłości. Wskazane cele kształcenia są zgodne z misją WANS w Białymstoku, która postawiła sobie cel aby być <i>Uczelnią kształcącą Liderów Przyszłości, odpowiedzialnych za harmonijny i zrównoważony rozwój regionu, kraju i świata, w nowoczesnej i praktycznej Uczelni, silnej kompetencjami swoich pracowników, studentów i absolwentów</i> Zgodne z misją i strategią rozwoju Uczelni proces kształcenia ma na celu wykreowanie wśród studentów i absolwentów kierunku studiów <i>Finanse i rachunkowość</i> postaw opisanych w efektach uczenia się. Nie bez znaczenia dla ukazania związku kierunku studiów <i>Finanse i rachunkowość</i> z misją Uczelni i strategią jej rozwoju jest określenie strategicznych celów szczegółowych w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wskazują one, że współpraca pomiędzy Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym powinna być oparta na partnerskich relacjach, i której podstawą „powinno być identyfikowanie wspólnych celów i możliwości uzyskiwania efektu synergii”. Nauczanie studentów języków obcych (początkowo w ramach zajęć „Języka obcy” (przez 4 semestr), następnie w ramach zajęć „Język obcy specjalistyczny” (na 5 semestrze), a finalnie w ramach zajęć „<i>Practical English Course/Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka</i>”, jest także zgodne ze strategią rozwoju Uczelni.
--	--

5	Wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności tych potrzeb z efektami uczenia się:	Rynek pracy północno-wschodniej Polski od wielu lat boryka się z niedostatkiem wykształconej kadry, posiadającej wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresie ekonomii i finansów. Utworzenie i prowadzenie kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> w Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku było swoistą odpowiedzią na wymagania regionalnego społeczeństwa i rynku pracy. Założone w programie studiów kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> efekty uczenia są zgodnie z potrzebami rynku pracy, co wynika z analiz dokumentów źródłowych oraz opinii przedstawicieli pracodawców, którzy uczestniczyli w konsultacjach związanych z konstruowaniem programu studiów, w tym efektów uczenia się. Odniesienie do Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 roku Zakładane efekty uczenia się dla kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> wpisują się także w wizję rozwoju województwa podlaskiego do 2030 roku, zgodnie z którą w 2030 roku województwo podlaskie, jego mieszkańcy, instytucje i organizacje tworzące region będą kojarzyć się z przedsiębiorczością. Będzie to przedsiębiorczość rozumiana, jako: umiejętność radzenia sobie z wyzwaniami, problemami i zagrożeniami w sposób innowacyjny. W warunkach niezwykle dynamicznego, gwałtownie zmieniającego się otoczenia przedsiębiorczość będzie nie tylko kluczową cechą podmiotów gospodarczych, ale także samorządów, instytucji i mieszkańców. Młodzież będzie wychowywana w duchu przedsiębiorczości, by posiadać zdolność dostosowywania się do ciągłych zmian. Przedsiębiorczy, kreatywni pracownicy będą najważniejszym zasobem instytucji i przedsiębiorstw. Samorządy i instytucje będą wdrażać innowacje społeczne zdolne sprostać już oczekiwanym, ale i nowym niespodziewanym wyzwaniom. W sferze gospodarczej nastawienie firm na wykorzystywanie szans i ciągłą ekspansję przyniesie sukcesy na skalę międzynarodową a regionowi dobry poziom rozwoju ekonomicznego. Przedsiębiorcze województwo podlaskie, to region, w którym konkurencyjne firmy, duże i małe, krajowe i zagraniczne, budują swoją silną pozycję międzynarodową w oparciu o wiedzę i zasoby regionu. Wizja ta ma być realizowana m.in. zgodnie z celem operacyjnym 2.1. Kompetentni mieszkańcy. Ważnym kierunkiem działań w ramach celu będzie wspieranie procesów dostosowania się mieszkańców regionu (w tym imigrantów) do ciągłych zmian, w tym na przykład ciągłego podnoszenia kompetencji czy przekwalifikowywania się. Na poziomie szkolnictwa wyższego wspierane będą działania pozwalające uczelniom województwa podlaskiego włączać się w budowanie silnej i konkurencyjnej specjalizacji poprzez nowoczesne kształcenie studentów na kierunkach dających duże szanse zatrudnienia i wsparcia firm potrzebujących odpowiednio przygotowanych kadr. Ponadto szkoły wyższe będą włączały się we współpracę z samorządem i przedsiębiorcami w rozwój kształcenia się przez całe życie.
---	---	--

		Odniesienie Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego Zakładane efekty uczenia się wpisują się w cele Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego - zostały dostosowane do dynamicznych zmian zachodzących na rynku pracy w procesach produkcyjnych i wytwarzania usług, co jest priorytetowym zadaniem dla poprawy sytuacji na rynku pracy oraz wpływa na zwiększenie potencjału adaptacyjnego pracowników firm. Ponadto zakładane efekty uczenia się wpłyną na większe umiędzynarodowienie podmiotów gospodarki rynkowej. Zakładane efekty uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przyczynią się do poprawy wskaźników wzrostu kapitału społecznego opartego na umiejętności współpracy różnych podmiotów gospodarki rynkowej. Założone w programie studiów kierunku <i>Finanse i Rachunkowość</i> efekty uczenia są także zgodnie z potrzebami rynku pracy, co wynika z analiz dokumentów źródłowych oraz opinii przedstawicieli pracodawców, którzy uczestniczyli w konsultacjach związanych z konstruowaniem programu studiów, w tym efektów uczenia się.
6	Sylwetka absolwenta (do wpisania do suplementu)	Absolwent kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i>, studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym posiada wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości, funkcjonowania organizacji gospodarczych, instytucji finansowych i banków oraz innych organizacji wykonujących zadania z zakresu szeroko rozumianych finansów i rachunkowości zarówno wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym. Wie, jak funkcjonują te organizacje, zna i rozumie ich otoczenie oraz uwarunkowania ekonomiczne, organizacyjne, prawne, etyczne czy kulturowe. Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do prawidłowego formułowania, analizowania, interpretowania i rozwiązywania problemów z zakresu finansów i rachunkowości oraz umie dokonać analizy podstawowych zjawisk gospodarczych. Potrafi skutecznie komunikować się w środowisku zawodowym, w tym z użyciem specjalistycznej terminologii, w różnych sytuacjach, i z użyciem różnych metod i narzędzi, w tym informatycznych. Myśli twórczo i krytycznie, w sposób przedsiębiorczy oraz potrafi planować pracę i pracować w zespole, wykazuje się samodzielnością w podejmowaniu decyzji zawodowych. Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej i wymaga tego od innych, dbając o dorobek i tradycje zawodu, w tym przez współudział w rozwoju organizacji i stowarzyszeń branżowych. Absolwent zna język obcy nowożytny na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się słownictwem specjalistycznym z zakresu finansów i rachunkowości, co pozwala mu na poruszanie się w międzynarodowych relacjach zawodowych. W zależności od realizowanej w toku studiów ścieżki kształcenia absolwent posiada specjalistyczną wiedzę i umiejętności w zakresie: Rachunkowość i system podatkowy - systemu podatkowego i prawa podatkowego (w tym z zakresu ordynacji podatkowej oraz

		obciążeń podatkowych przedsiębiorstw), uproszczonych form ewidencji księgowej oraz systemów kadrowo-płacowych, a także jest przygotowany do samodzielnego formułowania, analizowania, interpretowania oraz rozwiązywania problemów merytorycznych z obszaru rachunkowości i podatków. Absolwent potrafi zastosować techniki komputerowe w rachunkowości. Bankowość i ubezpieczenia - ubezpieczeń społecznych, usług i produktów bankowości detalicznej, inwestycyjnej i korporacyjnej, ubezpieczeń majątkowych i osobowych, ubezpieczeń kredytów, zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym (bankowym), a także jest przygotowany do samodzielnego wykorzystania jej w praktyce. Ze względu na uniwersalny charakter studiów, absolwent będzie mógł podejmować zatrudnienie nie tylko w regionie ale także na terenie całej Polski m.in. w takich instytucjach jak: banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne i emerytalne, a także w podmiotach z tymi instytucjami współpracującymi, korporacje finansowe, korporacje audytowe, firmy consultingowe, komórki organizacyjne instytucji lub przedsiębiorstw, mających do czynienia z analizą i rachunkowością finansową, jak również w działach nadzoru, kontroli i audytu, biura (także własne) świadczące usługi w zakresie rachunkowości i doradztwa podatkowego i prawnego, obsługujące korporacje, małe firmy oraz instytucje, działy finansowe i księgowe przedsiębiorstw różnej wielkości, w urzędach i izbach KAS itd. Wśród potencjalnych stanowisk pracy po pierwszym stopniu studiów znajdują się: księgowy, analityk, specjalista, starszy specjalista itd. Absolwent jest także przygotowany do prowadzenia własnej działalności gospodarczej związanej z sektorem finansów. Dobre przygotowanie z zakresu nauk o ekonomii i finansach stanowi podstawę do osiągnięcia awansu zawodowego, który wymaga nie tylko doświadczenia zawodowego, lecz także kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych czy specjalistycznych kursach. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
7	Opis działań na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia	Potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz potrzeby rynku pracy ulegają zmianom. W procesie doskonalenia koncepcji i celów kształcenia oraz programu studiów na Wydziale Nauk Ekonomicznych biorą udział interesariusze zarówno wewnątrzni (studenci reprezentowani przez samorząd oraz pracownicy), jak i zewnątrzni (absolwenci oraz przedstawiciele rynku pracy). Uwagi interesariuszy zewnętrznych dotyczące dotychczasowych programów studiów oraz propozycje kierunków zmian zbierane są za pomocą badań ilościowych oraz poprzez analizę ocen praktyk zawodowych. Interesariusze wewnątrzni zgłaszają swoje propozycje i uwagi do Dziekana Wydziału oraz podczas prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia podejmowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wewnętrznymi aktami prawnymi Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku, w szczególności dotyczącymi wewnętrznego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia

	(właściwe uchwały Senatu oraz zarządzenia Rektora). Bieżącej kontroli i weryfikacji jakości kształcenia na kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> dokonuje w szczególności Dziekan Wydziału, Komisja ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. W ramach elementów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia podejmowane będą następujące działania: 1) Analiza programu studiów przy współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie weryfikacji i modyfikacji efektów uczenia się; 2) Okresowy przegląd programów studiów, w tym treści kształcenia (sylabusów); 3) Czerpanie z krajowych i zagranicznych wzorców uczelni krajowych i zagranicznych kształcących studentów na kierunku studiów <i>Finanse i rachunkowość</i>; 4) Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej poprzez wspieranie rozwoju kadry dydaktycznej i badawczej w zakresie prowadzenia badań w szczególności w obszarze dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz nauk o zarządzaniu i jakości, a także rozwoju ich kompetencji (w tym poprzez międzynarodową wymianę kadry uczelnianej) oraz okresowe oceny pracowników; 5) Organizowanie krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych w obszarze dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz nauk o zarządzaniu i jakości, z uwzględnieniem interdyscyplinarności badań; 6) Monitorowanie zasobów do nauki w tym bazy dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów; 7) Zawieranie porozumień w sprawie wspierania procesu kształcenia studentów kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> (w tym realizacji praktyk zawodowych) z przedstawicielami przedsiębiorstw, szerokokorozumianej administracji (państwowej, samorządowej i prywatnej) oraz innych organizacji nie nastawionych na zysk; 8) Przeprowadzanie badań ankietowych wśród studentów; 9) Przeprowadzanie hospitacji zajęć i kontroli terminowości odbywania zajęć oraz konsultacji; 10) Badanie losów absolwentów kierunku <i>Finanse i rachunkowość</i> oraz monitorowanie opinii absolwentów o efektach i przydatności kształcenia, a także zbieranie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów; 11) Analiza jakości procesu dyplomowania oraz obowiązujących procedur w zakresie zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz zapobiegania plagiatom; 12) Monitorowanie mobilności studentów i pracowników; 13) Monitoring procesu obsługi studentów, analiza wyników monitoringu oraz planowanie i wdrażanie działań naprawczych i
--	--

		doskonalących.
8	Wymiar oraz sposób realizacji praktyk	Liczba godzin: 720 Czas trwania: 6 miesięcy Punkty ECTS: 24 Sposób realizacji: Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym, są prowadzone: • w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, • w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, • przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. <u>Ramowy program praktyk:</u> Praktyki studentów kierunku finanse i rachunkowość są integralną częścią programu studiów oraz podlegają obowiązkowemu zaliczeniu. Czas trwania praktyki i przypisaną jej liczbę punktów ECTS określa program kształcenia. Cel praktyki zawodowej Głównym celem praktyk zawodowych na kierunku finanse i rachunkowość jest umożliwienie studentom zdobycia umiejętności i kwalifikacji pozwalających na diagnozowanie problemów funkcjonowania organizacji oraz ułatwienie studentom nawiązania kontaktów z przedsiębiorstwami oraz instytucjami społeczno-gospodarczymi. Praktyka ma za zadanie gromadzenie materiałów, wiedzy i doświadczenia niezbędnego przy pisaniu pracy dyplomowej. Praktyka ma również umożliwić poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach merytorycznie związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość, a w szczególności na stanowiskach zgodnych z daną grupą zajęć do wyboru, jak również analizę własnych możliwości na rynku pracy i nawiązanie kontaktów zawodowych. Cele szczegółowe praktyki zawodowej: 1. Weryfikacja wiedzy teoretycznej i umiejętności nabytych podczas nauki, w tym wykształcenie zdolności praktycznego zastosowania wiedzy nabytej w toku studiów (integracja wiedzy teoretycznej i praktycznej) 2. Poznanie warunków i specyfiki pracy w różnorodnych podmiotach 3. Doskonalenie zdolności planowania czasu pracy, skutecznej komunikacji we współdziałaniu z zespołem pracowników

	4. Kształtowanie spostrzegawczości oraz zdolności samodzielnego i krytycznego myślenia 5. Poznanie środowiska zawodowego przez obserwację i naśladowanie zachowań pracowników 6. Ocena rynku pracy, poznanie oczekiwań pracodawców względem przyszłych pracowników w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw, w tym podstaw etycznych 7. Nawiązanie kontaktów zawodowych umożliwiających ich późniejsze wykorzystanie, np. w momencie poszukiwania pracy lub podmiotu do badań prowadzonych w ramach realizowanych prac kontrolnych, zaliczeniowych. Wykorzystanie doświadczeń nabytych podczas praktyki zawodowej służyć ma także do pozyskania informacji oraz materiałów niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej. Praktyka zawodowa jest realizowana w wymiarze 6 miesięcy w łącznym wymiarze 720 godzin zegarowych, w trzech etapach: podczas 3, 4 i 5 semestru studiów. Praktyce zawodowej zostało przypisanych łącznie 24 punktów ECTS. Wymiar praktyk i punkty ECTS w poszczególnych etapach przedstawiają się następująco: • Etap I – 2 miesiące – 240 godzin, 8 punktów ECTS – podczas 3 semestru studiów; • Etap II – 2 miesiące – 240 godzin, 8 punktów ECTS – podczas 4 semestru studiów; • Etap III – 2 miesiące – 240 godzin, 8 punktów ECTS – podczas 5 semestru studiów. Czas odbywania praktyki zawodowej jest rozliczany w ujęciu godzinowym, przy założeniu, że dzień pracy praktykanta wynosi minimum 6 godzin zajęć. Miejsca odbywania praktyki zawodowej Zalecane miejsca odbywania praktyki zawodowej przez studentów kierunku finanse i rachunkowość to: • działy finansowo - księgowe przedsiębiorstw różnych branż, • jednostki administracji państwowej i samorządowej, • instytucje finansowe (m.in. banki, zakłady ubezpieczeniowe, firmy inwestycyjne, firmy konsultingowe i audytorskie), • biura rachunkowe, • a także inne, wybrane przez studenta, miejsce pracy (za zgodą wydziałowego opiekuna praktyk zawodowych). Praktyka może być realizowana w ramach programu Erasmus+, a ponadto w instytucjach Unii Europejskiej i instytucjach zagranicznych, jeżeli charakter prowadzonej przez nie działalności i odbywanej przez studenta praktyki jest zgodny z profilem kierunku studiów.
--	---

	W szczególności zaleca się odbywać praktykę zawodową w podmiotach, z którymi Uczelnia ma podpisane porozumienia w tym zakresie. Program praktyki zawodowej Do podstawowych obowiązków studenta odbywającego praktykę zawodową należy zapoznanie się ze strukturami, mechanizmami funkcjonowania i organizacją podmiotu, w którym odbywana jest praktyka, w tym: Etap I - podczas 3 semestru: 1. Zapoznanie się ze statutem jednostki, regulaminem organizacyjnym i innymi wewnętrznymi źródłami prawa, a w tym np.: zapoznanie się z aktami prawnymi ustanawiającymi kompetencje; z przepisami BHP, Kodeksem Pracy, regulaminem pracy, zasadami dotyczącymi przestrzegania tajemnicy prawnie chronionej. 2. Obserwacja pracy doświadczonych pracowników zatrudnionych w organizacji, w której student odbywa praktykę, zadawanie pytań, zapisywanie ważnych informacji, które posłużą studentowi do rozwoju własnych kompetencji. 3. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną jednostki i funkcjonowaniem jej podstawowych komórek. 4. Zapoznanie się z zadaniami i merytoryczną działalnością danej jednostki organizacyjnej. 5. Zapoznanie się z podziałem kompetencji między poszczególne komórki w strukturze organizacyjnej podmiotu. 6. Zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji, jej obiegiem i archiwizacją. 7. Zapoznanie się z zasadami organizacji wybranych stanowisk pracy. 8. Samodzielna organizacja własnego stanowiska pracy. 9. Zapoznanie się z organizacją i zasadami współpracy jednostki z podmiotami zewnętrznymi, w tym z klientami, kontrahentami, bankami, instytucjami publiczno-prawnymi i innymi podmiotami. 10. Pomoc w obsłudze klientów i interesariuszy zewnętrznych. 11. Zapoznanie się z systemami komputerowymi oraz oprogramowaniem wykorzystywanym w danej jednostce. Etap II – podczas 4 semestru: 1. Wykorzystanie wiedzy i pogłębianie umiejętności nabytych w poprzednim etapie praktyk. 2. Realizowanie zadań objętych programem poprzedniego etapu praktyk. 3. Przygotowywanie podstawowej dokumentacji w jednostce w której student realizuje praktykę 4. Przygotowywanie podstawowych dokumentów biurowych, w szczególności finansowych, jeżeli wymaga tego specyfika pracy podmiotu.
--	---

		5. Zapoznanie się ze specyfiką jednostek nadzorowanych i podległych. 6. Zapoznanie się z obiegiem dokumentów i procedurami obowiązującymi w danej komórce organizacyjnej. 7. Dokonywanie segregacji dokumentacji ze względu na merytoryczny zakres sprawy. 8. Podejmowanie czynności związanych z archiwizacją dokumentów. 9. Zapoznanie się z planem finansowym w celu połączenia wiedzy o wykonywanych zadaniach z informacją dotyczącą środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. 10. Zapoznanie się z zasadami wykonywania kontroli wewnętrznej. Etap III – podczas 5 semestru: 1. Wykorzystanie wiedzy i pogłębianie umiejętności nabytych w poprzednim etapie praktyk. 2. Realizowanie zadań objętych programem poprzedniego etapu praktyk. 3. Przygotowywanie projektów pism (umów), w szczególności finansowych. 4. Samodzielne ewidencjonowanie i archiwizowanie dokumentów, w szczególności finansowych. 5. Samodzielne sporządzanie protokołów. 6. Samodzielna obsługa urządzeń biurowych i wybranych programów komputerowych, w szczególności finansowych. 7. Wykonywanie innych zadań merytoryczne uznanych przez osoby bezpośrednio nadzorujące przebieg praktyki za istotne z punktu widzenia specyfiki działalności podmiotu, w której student odbywa praktykę zawodową. 8. Zdobycie umiejętności związanych z wykonywaniem pracy zawodowej w obszarze finansów i rachunkowości m.in. pracy w zespole, obsługi klienta, świadomości odpowiedzialności za podejmowane decyzje, etycznych aspektów wykonywanego zawodu. W zależności od specyfiki jednostki organizacyjnej, w której realizowana jest praktyka zawodowa oraz wybranej ścieżki kształcenia student powinien poznać: 1) w zakresie grupy zajęć <i>rachunkowość i system podatkowy</i>: specyfikę gospodarki finansowej organizacji oraz zasady realizacji obowiązków publiczno-prawnych; 2) w zakresie grupy zajęć <i>bankowość i ubezpieczenia</i> organizację i funkcjonowanie banku i/lub zakładu ubezpieczeń, zasady ich współpracy z klientami z uwzględnieniem specyfiki oferowanych produktów. Zaliczenie praktyki: zgodnie z Regulaminem praktyk zawodowych we Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku
9	Infrastruktura	• sale dydaktyczne ze sprzętem multimedialnym – liczba 12;

	zapewniającą prawidłową realizację efektów uczenia się	• sale laboratoryjne ze sprzętem specjalistycznym – liczba 1 - laboratorium językowe wyposażone w sprzęt multimedialny do odtwarzania obrazu i dźwięku, słuchawki i mikrofon dla każdego studenta, w tym sprzęt dla osób niedosłyszących; • pracownie komputerowe – liczba 3 - wyposażone w stanowiska komputerowe z monitorami LCD. Na komputerach zainstalowane jest następujące oprogramowanie: system operacyjny: MS Windows 10, MS Office 2019/365, Płatnik, Symfonia. • sale wykładowe ze sprzętem multimedialnym – liczba 8 • sale dydaktyczne bez sprzętu multimedialnego – liczba (nie dotyczy) • sale gimnastyczne – liczba 1
10	Możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z elektronicznych zasobów wiedzy	• zasoby wiedzy elektronicznej w sieci uczelnianej - TAK • zasoby wiedzy elektronicznej w sieci zewnętrznej - TAK • oddział wolnego dostępu - TAK • czytelnia czasopism - TAK • czytelnia zbiorów specjalnych - TAK • wypożyczalnia międzybiblioteczna - TAK • czytelnia zbiorów specjalnych – TAK • inne, jakie: Biblioteka zapewnia dostęp do bazy EBSCO, IBUK Libra (publikacji online), wydawnictw elektronicznych (ebook) – wydawnictwa Instytutu Ekonomiki Rolnictwa, Zeszyty BRE Banku – CASE oraz portalu e-Publikacje Nauki Polskiej, kilkudziesięciu tysięcy czasopism open Access. Ponadto studencki, jak i nauczyciele akademicy mogą korzystać z zasobów bazy Systemu Informacji Prawnej Lex (w tym: akty prawne, orzecznictwo sądowe komentarze, monografie oraz czasopisma). Licencje są sukcesywnie przedłużane. Ostatnia licencja została zakupiona na okres 5 lat. Dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki jest możliwy z każdego komputera na terenie uczelni bez konieczności dodatkowego logowania się. Na miejscu skorzystać można z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych – Academica. Biblioteka i czytelnia zapewniają dostęp do wielu wydawnictw na CD-ROM-ach takich jak archiwa czasopism (np. Rzeczpospolita, Gazeta Prawna), leksykony, encyklopedie, słowniki oraz programy do nauki języków obcych. W procesie dydaktycznym lektorzy języka angielskiego mogą wspomagać się zasobami elektronicznej bazy do nauki języka angielskiego. Pełen wykaz źródeł elektronicznych, m.in. słowniki/encyklopedie, międzynarodowe strony informacyjne, linki do bibliotek cyfrowych znajduje się na stronie internetowej https://wans.edu.pl/uczelnia/biblioteka/. Poprzez przeglądarkę internetową istnieje również możliwość zapoznania się z katalogiem biblioteki mak www. W pracowni Biblioteki istnieje także możliwość skanowania, drukowania dokumentów (drukarka sieciowa), indywidualnej pracy w

		pakiecie Microsoft Office oraz korzystania z komunikacji elektronicznej. W czytelni multimedialnej użytkownicy mają do dyspozycji stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (5 w Białymstoku), można również korzystać z sieci bezprzewodowej.
11	Działania mające na celu ocenę i doskonalenie programu kształcenia	• współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, • opinia studentów, • sugestie i opinie przedsiębiorców z regionu, • weryfikacja i modyfikacja efektów uczenia się w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, • weryfikacja i modyfikacja planów studiów, • inne: opisane w pkt. 7.
12	Przewidywana liczba studentów w całym cyklu kształcenia	Łącznie: 50, w tym: Studia stacjonarne: 15 Studia niestacjonarne: 30
13	Wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób, proponowanych do prowadzenia zajęć	Zgodnie z załącznikiem nr 1.4
14	Liczba godzin zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich dla których WANS będzie stanowić podstawowe miejsce pracy	<u>Liczba godzin (bez pracy własnej):</u> Studia stacjonarne I stopnia - 2465 I rok – liczba godzin 710, co stanowi 76,10% godzin na tym roku II rok – liczba godzin 630, co stanowi 87,74% godzin na tym roku III rok – liczba godzin 605, co stanowi 82,09% godzin na tym roku Studia niestacjonarne I stopnia - 1650 I rok – liczba godzin 310, co stanowi 61,26% godzin na tym roku II rok – liczba godzin 344, co stanowi 78,9% godzin na tym roku III rok – liczba godzin 392, co stanowi 80,66% godzin na tym roku

Objaśnienia

1. Skreślić niepotrzebne i pozostawić właściwe.
2. Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata na studia – można zrobić odniesienie do Uchwały Rekrutacyjnej.
3. Uzasadnić potrzebę uruchomienia kierunku studiów na określonym poziomie i profilu, np.: kontynuacja studiów na kierunku na II stopniu, rozwój dyscypliny naukowej stwarzający bazę do prowadzenia kierunku, itp.
4. Należy odnieść do misji i strategii rozwoju WANS.

5. Wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności tych potrzeb z efektami uczenia się – określić np. na podstawie diagnozy rynku pracy, opinii interesariuszy zewnętrznych (w szczególności pracodawców) i wewnętrznych (w tym studentów, absolwentów).
6. Wpisać informacje o kwalifikacjach, uprawnieniach i umiejętnościach absolwentów, o których informacja zostanie umieszczona w suplemencie.
7. Należy odnieść się m.in. do sprawozdań Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia.
8. Dotyczy studiów o profilu praktycznym.
9. Należy podać odpowiednie informacje na temat infrastruktury, którą dysponuje podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, oznaczając krzyżykiem posiadane zasoby.
W przypadku jednostek, ubiegających się o zgodę Ministerstwa na uruchomienie kierunku, informacje należy uzupełnić o szczegółowy opis sal dydaktycznych, laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia.
10. Należy krzyżykiem zaznaczyć możliwości korzystania z podanych zasobów.
11. Należy krzyżykiem zaznaczyć podejmowane działania.